

PRIATEĽ

V boji s panikou prehrával. Samotný rozum na to nestačil.

Znova a znova si opakoval: Niektorí ľudia prežijú pod holým nebom aj celý život. Dnes napríklad Vesmírania, ale v minulosti aj naši predkovia. Absencia stien nikomu neškodí. To len myseľ mi hovorí opak, ale mýli sa.

Ako plynul čas, mal čoraz silnejší pocit, že to skrátka nedokáže. Nakoniec sa bude len žalostne triasť schúlený do kĺbka. Vesmíran, ktorého za ním vyslali (s filtrom v nose na blokovanie choroboplodných zárodkov a rukavicami na rukách pre zabránenie kontaktu) ním ani nebude môcť úprimne pohrdať. Bude len znechutený.

Zanovito bojoval ďalej.

Keď loď zastala a postroj na ochranu proti preťaženiu sa automaticky uvoľnil, Baley ostal sedieť. Hydraulika sa hladko zasúvala do jednej zo stien a on sa bál, no bol odhodlaný nedať to najavo.

Keď ticho zasyčali dvere, odvrátil zrak. Kútikom oka ešte stihol zaregistrovať vysokú postavu s bronzovými vlasmi – Vesmírana, jedného z pyšných potomkov Zeme, ktorí sa vzdali vlastného dedičstva.

Potom však Vesmíran prehovoril: „Partner Eliáš!“

Eli k nemu prudko obrátil hlavu, vyvalil oči a takmer proti svojej vôli sa postavil.

Uprene hľadel na tvár s vysokými a širokými lícnymi kosťami, jeho absolútne pokojné rysy, symetrické telo a najmä

na vyrovnaný pohľad modrých očí, v ktorých by ste nenašli ani náznak emócie.

„D... Daneel!“

Vesmíran povedal: „Je príjemné, že si ma pamätáš, partner Eliáš.“

„Pamätám!“ Baleyho zaplavila úľava. Tento tvor so sebou priniesol kúsok Zeme. Bol to priateľ, tešiteľ, záchranca. Musel bojovať s ohromnou túžbou vrhnúť sa k nemu, nadšene ho objať, plieskať ho po chrbte a robiť všetky bláznoviny, ktoré robia priatelia, ktorí sa stretli po dlhom odlúčení.

Neurobil to však. Nemohol. Dokázal len spraviť krok vpred, podať mu ruku a povedať: „Na teba len tak nezabudnem, Daneel.“

„To je príjemné,“ prikývol Daneel vážne. „Ako isto vieš, kým fungujem, je pre mňa nemožné čokoľvek zabudnúť. Rád ťa znova vidím.“

Olivaw prijal podávanú ruku, s chladnou rozvahou ju stisol a hneď ju zase pustil.

Eli úprimne dúfal, že tie jeho prenikavé oči nevidia až do ľudskej duše a neregistrujú prchavý moment, keď sa celá jeho myseľ sústredila len na pocit intenzívneho priateľstva, ktorý sa takmer blíži k láske.

Koniec koncov, nemôže predsa mať úprimne rád tohto Daneela Olivawa, ktorý nie je človek, ale len robot.

Tento robot, ktorý vyzeral na nerozoznanie od človeka, povedal: „Požiadal som, aby robotické pozemné vozidlo prepojili s loďou pomocou vzduchovej trubice...“

Baley sa zamračil. „Vzduchovej trubice?“

„Áno. Je to bežná technika, ktorá sa často používa na bezpečný transport personálu a materiálov vo vzduchoprázdne vesmíru. Zdá sa, že si o nej doteraz nevedel.“

„To je pravda,“ pripustil Eli, „ale celkom to chápem.“

„Samozrejme, je dosť komplikované spojiť takýmto zariadením vesmírnu loď a pozemné vozidlo, aj tak som si to však vyžiadal. Naša misia má, našťastie, vysokú prioritu. Ľahko sa v nej prekonávajú ťažkosti.“

„Pridelili ťa aj na tento prípad vraždy?“

„Teba o tom neinformovali? Potom ľutujem, že som ti to nepovedal hneď.“ Samozrejme, na jeho dokonalej tvári nebol ani najmenší náznak ľútosti. „Doktor Han Fastolfe, s ktorým si sa zoznámil počas našej práce na Zemi a ktorého si, dúfam, stále pamätáš, ma navrhol za vhodného vyšetrovateľa prípadu. Stanovil si podmienku, že ma k tebe musia prideliť aj tentoraz.“

Baley sa s námahou usmial. Doktor Fastolfe bol rodák z Aurory, najsilnejšieho z Vonkajších svetov. Požiadavky Aurorčanov majú zjavne svoju váhu.

Povedal: „Vítazný tím netreba rozbíjať, čo?“ Prvotné nadšenie z Daneela slablo a už zase cítil tlak na hrudi.

„Neviem, aké presne na to mal motívy, partner Eliáš. Z povahy jeho rozkazov voči mne usudzujem, že k tebe chcel prideliť niekoho, kto má skúsenosti s vaším svetom a pozná vaše svojráznosti.“

„Svojráznosti?!“ Baley sa urazene zamračil. Takýto termín sa mu vo vzťahu k jeho osobe vôbec nepáčil.

„Napríklad, aby som zariadil vzduchovú trubicu. Dobre si uvedomujem tvoju averziu k otvoreným priestorom ako následok toho, že si vyrastal v pozemskom meste.“

Možno to bolo slovom „svojráznosť“ alebo pocitom, že stráca nadradené postavenie voči tomu stroju, no čosi ho skrátka nútilo do protiútok. Radšej rýchlo zmenil tému. Alebo to možno bolo len celoživotnými skúsenosťami, ktoré mu bránili nechať čo i len jedinú nezrovnalosť bez vysvetlenia.

Podotkol: „Na palube sa o mňa staral jeden robot, ktorý...“ do hlasu sa mu vkradlo trochu zlomyseľnosti „... aj ako robot vyzerá. Poznáš ho?“

„Hovoril som s ním pred tým, ako ma nechali nastúpiť.“

„Aké má označenie? Ako sa s ním môžem skontaktovať?“

„Je to RX-dva-štyri-sedem-päť. Na Solarii sa roboti označujú iba výrobným číslom.“ Daneel prešiel pokojnými očami na ovládací panel pri dverách. „Privoláva sa týmto kontaktom.“

Aj Baley sa tam pozrel. Keďže jeden z kontaktov niesol označenie RX, bolo jasné, ktorý má použiť.

Priložil naň palec a o necelú minútu prišiel robot, ktorý aj vyzeral ako robot.

Eli sa ho opýtal: „Ty si RX-dva-štyri-sedem-päť?“

„Áno, pane.“

„Predtým si mi vravel, že ma niekto príde odprevať z lode. Myslel si jeho?“ Ukázal na Daneela.

Pohľady oboch robotov sa stretli. RX-2475 povedal: „Dokumenty ho identifikujú ako toho, ktorý za vami mal prísť.“

„Povedali ti o ňom niečo aj vopred alebo vieš len to, čo je v dokumentoch? Neopísali ti ho?“

„Nie, pane. Dostal som však jeho meno.“

„Kto ti dal tú informáciu?“

„Kapitán lode, pane.“

„Je to Solarijčan?“

„Áno, pane.“

Baley si oblizol pery. Ďalšia otázka bude kľúčová.

Opýtal sa: „Ako sa mal volať ten, koho si očakával?“

RX-2475 odvetil: „Daneel Olivaw, pane.“

„Dobre, chlapče. Môžeš ísť.“

Robot sa strojene uklonil a spravil ostré čelom vzad. Potom odišiel.